

පටුන

	පිටුව
පූර්විකාව	xi
දෙවන මුද්‍රණයට පෙරවදනක්	xvi
වේරගාථාවලින් දැක්වෙන කාන්තා ජීවිතය	xvii
වේරගාථාවලින් මතු වන කවිත්වය	xxxii
එක් ගී නිපාතය	
පළමුවන වග	
1.1.1 ථේරකා තෙරණියෝ	5
1.1.2 මුක්තා තෙරණියෝ	7
1.1.3 පුණ්ණා තෙරණියෝ	8
1.1.4 තිස්සා තෙරණියෝ	9
1.1.5 තිස්සා ආදී තෙරණිවරු	10
දෙවන වග	
1.2.1 මුක්තා තෙරණියෝ	12
1.2.2 ධම්මදින්නා තෙරණියෝ	13
1.2.3 විශාඛා තෙරණියෝ	15
1.2.4 සුමනා තෙරණියෝ	16
1.2.5 උත්තරා තෙරණියෝ	17
1.2.6 සුමනා නම් වැඩිහිටි තෙරණියෝ	19
1.2.7 ධම්මා තෙරණියෝ	19
1.2.8 සඞ්ඝා තෙරණියෝ	20
දෙ ගී නිපාතය	
2.1 අභිරූප නන්දා තෙරණියෝ	23
2.2 ජේන්තා තෙරණියෝ	24
2.3 සුමංගල මාතා තෙරණියෝ	25
2.4 අඛිඞ්ඝාසී තෙරණියෝ	26
2.5 චිත්තා තෙරණියෝ	27
2.6 මෙන්තිකා තෙරණියෝ	28
2.7 මෙන්තා නම් වෙනත් තෙරණියක්	29
2.8 අභයමාතා තෙරණියෝ	30
2.9 අභයා තෙරණියෝ	32
2.10 සාමා තෙරණියෝ	33

තුන් ටී නිපාතය

3.1 සාමා නම් වෙනත් තෙරණියෝ	37
3.2 උත්තමා තෙරණියෝ	38
3.3 උත්තමා නම් වෙනත් තෙරණියෝ	40
3.4 දන්තිකා තෙරණියෝ	41
3.5 උඬ්ඛිරි තෙරණියෝ	42
3.6 සුක්කා තෙරණියෝ	44
3.7 සේලා තෙරණියෝ	46
3.8 සෝමා තෙරණියෝ	48

සිව් ටී නිපාතය

4.1 කපිලවංශික හදා තෙරණියෝ	51
---------------------------	----

පස් ටී නිපාතය

පළමුවන වග	
5.1.1 එක්තරා තෙරණියක්	55
5.1.2 විමලා තෙරණියෝ	57
5.1.3 සීභා තෙරණියෝ	59
5.1.4 සුන්දරී නන්දා තෙරණියෝ	61
5.1.5 නන්දන්තරා තෙරණියෝ	63
5.1.6 මිත්තකාලිකා තෙරණියෝ	65
5.1.7 සංඛාරා තෙරණියෝ	66
5.1.8 යෝජනා තෙරණියෝ	68
5.1.9 හදා කුණ්ඩලකේශී තෙරණියෝ	70
5.1.10 පටාවාරා තෙරණියෝ	76
දෙවන වග	
5.2.1 තෙරණියෝ තිස් දෙනා	82
5.2.2 වන්දා තෙරණියෝ	84

ස ටී නිපාතය

6.1 පන් සියයක් තෙරණියෝ	89
6.2 වාසෙට්ඨී තෙරණියෝ	91
6.3 බේමා තෙරණියෝ	93
6.4 සුජාතා තෙරණියෝ	96
6.5 අනුපමා තෙරණියෝ	98
6.6 මහා පුජාපතී ගෝතමී තෙරණියෝ	100
6.7 ගුත්තා තෙරණියෝ	103
6.8 විජයා තෙරණියෝ	105

සත් ශී නිපාතය

7.1 උත්තරා තෙරණියෝ 109
7.2 වාලා තෙරණියෝ 111
7.3 උපවාලා තෙරණියෝ 114

අට ශී නිපාතය

8.1 සිසුපවාලා තෙරණියෝ 119

නව ශී නිපාතය

9.1 වඩිඪ මාතා තෙරණියෝ 123

එකොළොස් ශී නිපාතය

11.1 කිසා ගෝතමී තෙරණියෝ 127

දොළොස් ශී නිපාතය

12.1 උප්පලවණ්ණා තෙරණියෝ 133

සොළොස් ශී නිපාතය

16.1 පුණ්ණා තෙරණියෝ 147

එසී ශී නිපාතය

20.1 අම්බපාලී තෙරණියෝ 153
20.2 රෝගිණී තෙරණියෝ 158
20.3 වාපා තෙරණියෝ 162
20.4 සුන්දරී තෙරණියෝ 169
20.5 රත්කරු දියණි සුභා තෙරණියෝ 176

තිස් ශී නිපාතය

30.1 ජීවක අඹ වනයේ සුභා තෙරණියෝ 183

හතළිස් ශී නිපාතය

40.1 ඉසිදාසී තෙරණියෝ 191

මහා නිපාතය

සුමේධා තෙරණියෝ 201

c) Sumitha Publishers

තේ රණී ගී” නමින් පරිවර්තනය වී ඔබ අතට පත් වන මේ පෙරිගාථා, සිංහල පාඨකයා ඉතා ප්‍රිය කරන කාව්‍ය සම්ප්‍රදායකි. එයට ප්‍රධාන හේතුවක් ව ඇත්තේ මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ මහතා පරිවර්තනය කොට ඉදිරිපත් කළ “තේරී ගී” කෘතිය යැයි සිතමි. එච්. එම්. මොරටුවගම මහතා ‘තෙරණියෝ’ නමින් පෙරිගාථා කීපයක් පළ කර ඇත. පරාක්‍රම කොඩිතුවක්කු මහතා ද පෙරිගාථා ආභාසය ඇතුව කළ කාව්‍ය කිහිපයක් ‘රශ්මි’ නම් කාව්‍ය සංග්‍රහයට ඇතුළත් කළේ ය. මේ සියල්ලක ම, සම්පූර්ණ පෙරිගාථා සංග්‍රහය නොව ඉන් තොරා ගත් කොටස් කීපයක් පමණක් ම ගැබ් කොට ඇති නිසා සම්පූර්ණ පෙරිගාථා සංග්‍රහය ම මෙසේ කවියෙන් ඉදිරිපත් කිරීම අපේ ග්‍රන්ථ සාහිත්‍යය පෝෂණය කිරීමට ඉවහල් වනු ඇතැයි සිතමි.

මේ ගාථා සිංහලයට නැගීමෙහි දී සූත්‍ර පිටකයෙහි බුද්දක නිකායට අයත් ‘පෙරිගාථා’ පෙළ ද ධර්මපාල හිමියන්ගේ ‘පරමත්ථදීපනී’ නම් වූ පාලි අට්ඨකථාව ද ඇසුරු කෙළෙමි. තෙරණින් වහන්සේලාගේ ගාථා පමණක් නොව, අටුවාවලින් සකසා ගත් ඔවුන්ගේ ජීවන ප්‍රවෘත්ති ද “අපදාන ගාථා” ද මේ අට්ඨකථාවෙහි ඇතුළත් ය. මෙම අනුපාදයෙන් ම අපදාන ගාථා ඉවත් කොට ඇත. තෙරණියන්ගේ ජීවන කථා පුවත් හා ඔවුන්ගේ ගාථා පමණක් සිංහලයට නගා ඇත. පරිවර්තනය කරමේ දී රීස් ඩේවිඩ්ස් මහතාගේ පාලි ශබ්ද කෝෂය බොහෝ සේ පරිහරණය කෙළෙමි.

රීස් ඩේවිඩ්ස් මැතිනියගේ ‘පෙරිගාථා’ ඉංග්‍රීසි පද්‍ය පරිවර්තනයක් කේ.ආර්. නෝමන් මහතාගේ ඉංග්‍රීසි ගද්‍ය පරිවර්තනයත්, ත්‍රිපිටකයේ සිංහල පරිවර්තනයෙහි එන පෙරිගාථාත් මූලින් ම කියවා බැලුවෙමි. ඉංග්‍රීසි පරිවර්තන දෙකෙහි ඇති වෙනස්කම් සලකා බැලුවෙමි. කේ.ආර්. නෝමන් මහතාගේ කෘතියෙහි ඇති ගැටපදය සමහර වචන ලිහා ගැනීමට බෙහෙවින් උපකාරී විය. ශබ්ද කෝෂයේ සඳහන් වචනාර්ථ වඩාත් නිවැරදි සේ සලකා ඒ අනුව පරිවර්තනය කෙළෙමි.

රීස් ඩේවිඩ්ස් මැතිනියගේ පරිවර්තනයෙහි ඇති ඇතැම් අර්ථකථන ඒ අයුරින් ම පිළිගත නොහැකි ය. ඉන් එකක් නම් ප්‍රජාපති ගෝතමියගේ කිරි මවගේ නාමය යි. ඇය එය ‘වඩ්ඩේසි’ (5.1.1) යනුවෙන් දක්වා ඇත. එහෙත් අටුවාවෙහි ඇත්තේ “එක්තරා තෙරණියකගේ ගාථා” වශයෙනි.

“මහා ප්‍රජාපති ගෝතමියා ධානි හුණුවා වඩ්ඩේසි නාම ගොතකකො පන අඤ්ඤානා අහෝසි”. ඇය ගැන සඳහන් වන මේ වාක්‍යයෙහි නැවතීමේ ලකුණ, රීස් ඩේව්ඩ්ස් මැතිනිය ‘නාම’ යන්නට පසුව ගෙන ඇත.

“වඩ්ඩේසි නාම.....
ගොතකකො පන අඤ්ඤානා.....”

මෙය “වඩ්ඩේසි නම් වූවාය. ගෝත්‍රය නොසඳහන් ය” යනුවෙන් පරිවර්තනය කොට ඇත.

මගේ පරිවර්තනයේ දී ‘වඩ්ඩේසි’ යන යෙදුම, රීස් ඩේව්ඩ්ස්ගේ ශබ්ද කෝෂයෙහි දැක්වෙන පරිදි ‘වඩ්ඩිනි’ යන්නෙහි අතීතය සේ ගෙන, ‘නාමගොතක, නම්ගොත් වශයෙන් ගෙන පරිවර්තනය කොට ඇත.

එසේ ම, අභිරූප නන්දාගේ කතා පුවත දක්වන ඩේව්ඩ්ස් මැතිනිය ‘වරභුත’ යන්න ‘වරභුත’ සේ ගෙන එය විවාහයට තෝරාගත් තැනැත්තාගේ නම වශයෙන් දක්වා ඇත. එහෙත් එම යෙදුම ‘විවාහයට තෝරාගත් තැනැත්තා’ වශයෙන් මගේ කෘතියෙහි දැක්වේ. ගැටලුවක් මතු කළ තවත් යෙදුමක් නම් ‘බාදිතානි පුත්ත මංසානි’ යන යෙදුමයි. කිසා ගෝතමියගේ ගාථාවල ද, එම යෙදුම එසේ ම එන අතර සුන්දරියගේ ගාථාවල “පුත්තානි බාදිමංසානි තච පුරෙ සා බාදිමංසා සා පුත්තානි” යන යෙදුම ඇදුළු වෙයි.

‘බාදිතානි පුත්ත මංසානි’ යන යෙදුමට අර්ථ දක්වන අටුවාකරු “පෙර ජාතිවල දී බලු ව්‍යාසු දිවි ආදි සතුන් ව තම දරුවන් කැ” බව සිහි කිරීමේ අදහසින් එසේ කී බව කියයි. සුන්දරියගේ ගාථාවල අර්ථ දක්වන තැන “උපන්, උපන් පුතුන් මිය ගිය විට එම ගැහැනිය, පුතුන් කන ගැහැනිය” වශයෙන් ගැරහුම් ලද බව පළමුවෙන් පවසයි. දෙවනුව “බලුව්‍යාසු දිවි ආදි ජාතිවල දී දරුවන් කැම” අදහස් කරන බව පවසයි.

මේ යෙදුම් සිංහල ත්‍රිපිටකයේ පරිවර්තනය කොට ඇත්තේ

“භවතිය, තෙපි මැරී ගිය පුතුන් කමින් (හැසුරුණා ව)” තොපි සිය ගණන් පුතුන් කා දැන් කවර කරුණකින් දැඩි ව නොතැවෙවු ද?, යන ලෙසිනි. රීස් ඩේව්ඩ්ස් මැතිනිය මෙය පරිවර්තනය කොට ඇත්තේ “තම පුතුන් මරණය විසින් ධැහැගත්” යන ලෙස යි.

මේ යෙදුම ගැන විග්‍රහයක් කරන ආර්. කේ. නෝමන් මහතා මෙය “කැමට සැලසු” යනුවෙන් අර්ථ කථනය කිරීම වඩාත් සුදුසු බව පෙන්වා දෙයි. අමු සොහොනට ගෙන ගොස් දමන මළ සිරුරු සතුන්ට

කැමට හැරීම පෙර සිරිත ව පැවතිණ. එම නිසා තම පුතුන්ගේ මළ සිරුරු සතුන් විසින් කැමට සැලසීම යන අර්ථය වඩා සුදුසු සේ මම ද සැලකුවෙමි.

“තෙපි මැරී ගිය පුතුන් කැමට සලස්වමින් (හැසිරුණා ව)” යන්න වඩාත් අර්ථවත් සේ මම සලකමි.

ගාථා පරිවර්තනය කිරීමේ දී විවිධ විරිත් යොදා ගත්තේ ඒකාකාරී බවින් මිදීමේ අදහසින් පමණක් ම නොවේ. ඒ ඒ තෙරණියන්ට ගැලපෙන විරිතක් යොදා ගැනීමට ද වෙහෙසක් ගත් නිසා ය. වන්දා තෙරණියන්ගේ ගීවලට හිඟන්නියකගේ කවිවල ස්වරූපය යොදා ගත් අතර, විමලා තෙරණියගේ ගීවලට වදන් මඟින් කෙරෙන පෙලඹුම් සහිත රිද්මයක් ගැබ් කිරීමට උත්සාහ ගත්තෙමි. ජීවක අඹ වනයෙහි සුභා තෙරණියගේ ගීවල ධූර්තයාගේ මුවට නංවන ලද ‘කුහුල්වන් මියුල් දෙන් නෙතෙව් නෙන්’ යන යෙදුම මයුර සංදේශයේ නළගන රැඟුමෙහි එන්නකි. පැරණි කාව්‍යමය යෙදුමක් එතැනට වඩාත් උචිත බව හැඟුන හෙයින් එය එසේ ම යෙදුවෙමි. වාපා හා උපක අතර වන දෙබසට ද හැඟීමිවලට අනුව විවිධ විරිත් ගැන්වීමි.

මාර්ටින් වික්‍රමසිංහයන්ගේ ‘ටේරි ගී’ කියවා ලත් ආස්වාදය නිසා ටේරිගාථා පාලියෙන් කියවීමට ම නළු පොර සිට ම ආභාවන් තිබි කි එහෙත් සිය වචන වට වතු ඊ යටතේ වන හැඟීන් රිය. ලන්ඩනයේ දී වෙනත් කටයුත්තක් සඳහා පොත් පත් කියවීමට පටන් ගත් බොහෝ විටක ටේරිගාථා ගැන සඳහනක් ඒවායෙහි විය. ඉන්පසු සියලු කියවීම් ටේරිගාථා වෙතට ම යොමු විය. ‘පරමත්ථදීපනිය’ කියවා ගෙන යන විට එය පරිවර්තනය කිරීමේ අදහස ඇති විය. ඉංග්‍රීසි පිටපත් දෙක සොයා ගැනීම අපහසු නොවී ය. සිංහල ත්‍රිපිටකයට අයත් ටේරිගාථා මට සපයා දුන්නො මහා බ්‍රිතාන්‍යයේ සංඝනායක ධුරන්ධර මැදගම වජිරඤාණ හිමිපාණෝ ය. පළමුවෙන් ම උන්වහන්සේට මගේ ගෞරව පූර්වක ස්තූතිය පුද කරමි.

එසේ ම ගැටලු කිහිපයක් ම මට පහදා දුන්, එවක ලන්ඩනයේ ම විසූ ආචාර්ය මුවගම ඥානසිභ හිමියන් ද ස්තූති පූර්වක ව සිහිපත් කරමි. ලන්ඩනයේ දී මා මෙවැනි කටයුත්තක් යෙදී සිටින බව දැනගත්, මගේ මිය ගිය පියාගේ හිත මිත්‍ර ඩී. ඩබ්. පළිහක්කාර මහතා මට පොත් පත් කීපයක් එවී ය. මාර්ටින් වික්‍රමසිංහයන්ගේ ‘තේරි ගී’ සහ ජයවික්‍රම - කාන්තභාරවචි දෙපොළගේ ටේරි ගාථා පරිවර්තනය යන කෘති දෙක ලන්ඩනයට එවීමට වෙහෙස ගත් ඒ මහතාට මගේ ස්තූතිය පිරිනමමි.

මෙකල එම පොත් දෙක ම සොයා ගැනීම පහසු නොවන බව මම දනිමි.

ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණි පසු පරමන්ථදීපනියේ ථේරී ගාථා කොටස සොයා ගැනීමට ගත් වෙහෙස කෙළවර වූයේ බෞද්ධ විශ්වකෝෂයෙනි. එහි ප්‍රධාන කර්තෘවර ආචාර්ය ඩබ්ලිව්. ජී. විරරත්න මහතා ඒ පොත මට සොයා දුන්නේ ය. ඒ කළ උපකාරය තුනි පුදමින් මෙහි සඳහන් කරමි. ගැටලු තැන් කිහිපයක් විසඳා ගත හැකි වූයේ මහාචාර්ය හේමපාල විජයවර්ධන මහතාගේ උපකාරයෙනි. වැඩ අධික වේලාවක දී වුව ඒ මහතා මට දැක්වූ අනුග්‍රහය ඉතා අගය කොට සලකන බව මෙහි සඳහන් කරනුයේ ස්තූතිපූර්වක ව ය.

මා ථේරීගාථා පරිවර්තනය කොට ඇති බව දැන ගත් එස්. ගොඩගේ මහතා එය වහා ම මුද්‍රණය කළ යුතු බව කීය. පමාව සිදු වූයේ මා අතිනි. ථේරීගාථා පරිවර්තනයක් සිංහල පාඨකයාට ඉදිරිපත් කිරීමට එස්. ගොඩගේ මහතා දක්වන උනන්දුව අගය කළ යුතු ම ය. මෙහි පසුවදන ලියා දුන් මහාචාර්ය වයි. කරුණාදාස මහතාට ද මගේ ස්තූතිය පුද කරමි.

පිට කවරය කේ. එම්. අයි. ස්වර්ණසිංහ මහතාගේ නිර්මාණයකි. ථේරීගාථා පරිවර්තනයක් ගැන මුල සිට වැනි නන්දවත් දැනුවත්ගෙන් කෙනෙකු වන ඔහුගේ නිර්මාණ කොටස මේ දෙනුවත් දැක කිරීමට ගැන මගේ ස්තූතිය හිමි වෙයි. මුද්‍රණය සඳහා මෙහි ටයිප් පිටපත සකසා දුන් මහේශ්වරී ගුණවර්ධන මහත්මියට ද මගේ ස්තූතිය හිමි වෙයි. මෙම පොතෙහි අකුරු පරිගණක යන්ත්‍රානුසාරයෙන් සකස් කළ ගොතවුව නව නගරයේ පී. ඇන්. පී. ඇසෝමියේටි ආයතනයට සහ මෙහි මුද්‍රණ කටයුතු කළ සියලු හවතුන්ට මගේ ස්තූතිය පුද කරමි.

ජේ. බී. ලන්ඩන් විශ්ව විද්‍යාලයේ පෙරදිග හා අප්‍රිකානු භාෂා අධ්‍යයන අංශයේ සිංහල ඉගැන්වූ අවුරුද්දේ දී (1992-93) එහි කාලය ගත කිරීමට මට ද අවස්ථාව ලැබිණි. ශ්‍රී ලංකාවේ හුරු පුරුදු පරිසරයෙන් ඇත් ව වසරක් දුරු රටක ගත කිරීම එක් අතකින් විවේකයක් ගෙන දෙන්නකි. එක් අතකින් මහා පාඨවක් දනවන්නකි. මේ විවේකයත් පාඨවත් එක් වී මෙවැනි කාර්යයක් කිරීමට මා සිත පෙලඹවී ය. තෙරණියන්ගේ ඇසුරෙහි ගත කළ කාලය මට ද සුව ඵලවන්නක් විය. මගේ පාඨව ඔවුන් දුරු කළ හෙයිනි. මෙතරම් කාලයක් බලා සිට මා තුළින් ඔවුන් ඔබට යමක් කීමට උත්සාහ ගන්නාක් සේ ය. ඔවුන් කියන දෙය ඔබට 'දැනෙනවා' නම් මා ගත් උත්සාහය සාර්ථක වුවා යයි මට සතුටු විය හැකි ය.

මා දුරු රටක විසීම මගේ දරුවෝ මැදහත් සිතින් ඉවසූහ. දෙ නයන වන් දු පුතුන් දෙදෙනාගෙන් ඇත් වීමෙන් ඇති වූ පිය විප්ලවයේ ගය පේරිත්ගේ ජීවිත තුළට කිඳු බැසීමට මා පොලඹවන්නට ඇතුළු නිසැක ය. මගේ ලිවීම දිරි ගන්වන සම්පන්න හා මධුනාමිතියට මගේ ආදර ස්තූතිය හිමි වේ.

ලන්ඩනයේ දී 'පරමන්ථපනිය' මට සොයා දුන්නේ ජේ. බී. ය. ඔහු ද පාලි භාෂාව පිළිබඳ ව විමර්ශනයක් කරන අවස්ථාවක ය මා මෙම කාර්යයට යොමු වූයේ. අප දෙදෙනා ම පාලි වචනවල අර්ථ සොයමින්, විග්‍රහ කරමින් ගෙවූ කාලය ආස්වාදජනක ය. ලිවීමට මා නිබඳව ම දිරි ගන්වන ජේ.බී. ට සෙනෙහසින් තුනි පුදමි.

කුසුම් දිසානායක

c) Sumitha Publishers

දෙවන මුද්‍රණයට පෙරවදනක්

“තෙරණි ගී” දෙවන වර මුද්‍රණය වීම මගේ මහත් ප්‍රීතියට හේතු වෙයි. ඒ සතුව දෙගුණ තෙගුණ වන්නේ එය සුමිත ප්‍රකාශනයක් ලෙස එළිදැක්වෙන නිසා ය. මේ ගැන පළමුවෙන් ම මා ස්තූතිය පුද කර සිටිනුයේ සිරිසුමන ගොඩගේ මහතාට ය. “තෙරණි ගී” පළමු මුද්‍රණය ගොඩගේ ප්‍රකාශනයක් ලෙසින් 1994 දී නිකුත් වීණ. දෙවන මුද්‍රණය සුමිත ප්‍රකාශනයක් ලෙසින් මුද්‍රණය කිරීමට අවසර දීම ගැන මම ඒ මහතාට මගේ ස්තූතිය පුද කර සිටිමි.

මෙය නැවත මුද්‍රණය කිරීම මගේ කැමැත්ත බව දැන ගත් මගේ පුතා මෙය මුද්‍රණය කිරීමට නොපැකිල ඉදිරිපත් විය. මා පුත් සමිතජීව, ආදරයෙන් පින් දෙමින් මෙහිදී සිහිපත් කරමි. මුද්‍රණය පිළිබඳ කටයුතු ගැන වෙහෙසෙනුයේ මා දියණි මධුභාෂිණිය. පුතාත්, දුවත් මමත් මේ කාලයේ දී රටවල් තුනක වසන හෙයින් උමම කටයුතු මැක් පොමින් සිදුවෙයි. (සාර්දුපැ) මා වෙත පැත් කිරීම, නව න දෙන විද්‍යා දීම, දිට කාරය හා විත්‍ර ගැන කටයුතු කිරීම ආදී සියලුම ඉටුකරන මගේ දියණියට ආදරයෙන් පින් දෙමි.

මුද්‍රණ කටයුතු සිදු කළ තරංජී ප්‍රින්ට්ස්හි කාර්ය මණ්ඩලයට මගේ ස්තූතිය පළකර සිටිමි. විශේෂයෙන් ම අක්‍ෂර සංයෝජනය කළ රජිත මදුරසිංහ මහතාට මගේ ස්තූතිය හිමි වෙයි.

පිටකවරය හා ඇතුළත විත්‍ර නිර්මාණය කළ නිරූපමා මහගමසේකර මහත්මිය ස්තූති පූර්වකව මෙහි දී සඳහන් කරමි. ඇය මුළු පොත ම කියවා මෙම විත්‍ර නිර්මාණය කළ බව මම හොඳින් දනිමි.

පොතේ සැලැස්ම පිළිබඳ නොයෙක් අදහස් දෙන ආදරණීය ජේ.බී. මගේ ලේඛන දිවියට එළියක් ම වෙයි. මගේ සෙනෙහස මුසු ස්තූතිය ඔහුටයි.

කුසුම් දිසානායක

ටේරිගාථාවලින් දැක්වෙන කාන්තා ජීවිතය

කා

න්තා ජීවිතය පිළිබඳ පැරණිතම තොරතුරු සමහරක් සඳහන් ව ඇත්තේ ටේරිගාථාවල ය. බුදුන් ජීවමාන කාලයේ දී ම නැතහොත් ඒ ආසන්න කාලයේ ම වාසය කළ තෙරණියන් වහන්සේලා හැත්තෑ කුන් දෙනකු විසින් ගයන ලදැයි සැලකෙන මේ ගාථා ආගමික හා සාහිත්‍යයික වශයෙන් පමණක් නොව සමාජ විද්‍යාත්මක වශයෙන් ද වැදගත් වෙයි.

ටේරිගාථා ඇතුළත් වනුයේ සූත්‍ර පිටකයේ බුද්දක නිකායෙහි ය. ක්‍රි.පූ.අසූවේ දී පමණ ත්‍රිපිටකය ග්‍රන්ථාරූඪ වන තෙක් කටිත් කට පැවත ආ ටේරිගාථා හා ටේරිගාථා එවක මෙසේ බුද්දක නිකායෙහි සංගෘහිත ව ග්‍රන්ථාරූඪ විය. ක්‍රි.ව පස්වන හෝ හයවන ශත වර්ෂයේ දී දකුණු ඉන්දියාවේ කාංචිපුර විසූ ධම්මපාල නම් තෙරණුවෝ මේ ටේරිගාථා ඒවායේ අවධිකථා ද සහිත ව නැවත ලිවූහ. මහා පච්චරි සහ කුරුන්දී අවධිකථා ද උපකාර කරගෙන මෙම පුවත් ලියූ බව කියැවෙයි. අපදාන පුවත් ද ඇතුළත් මේවා “පරමත්ථදීපනී” නමින් සංග්‍රහ විණ. ගාථා 521ක් ඇතුළත් ටේරිගාථා නිපාත 16 කට බෙදා පරමත්දීපනීයෙහි ඇතුළත් වෙයි. නිපාත වශයෙන් වෙන් වූ ඒ ඒ තෙරණියන් වහන්සේලා විසින් ගයන ලද ගාථා සංඛ්‍යාව දක්‍ර 13.

ටේරි-ටේරිගාථා පළමුවෙන් ම උගතුන්ගේ අවධානයට ලක් වූයේ 1883 දී ය. පාලි ග්‍රන්ථ සමාගම වෙනුවෙන් මහාචාර්ය එච්. ඕල්ඩන්බර්ග් ටේරිගාථා ද මහාචාර්ය ආර්. පිස්වල් ටේරිගාථා ද සංස්කරණය කළහ. ටේරිගාථා ඇතුළත් පරමත්ථදීපනිය, මහාචාර්ය එච්.වර්ඩ් මුලර් විසින් පාලි ග්‍රන්ථ සමාගම වෙනුවෙන් 1893 දී සංස්කරණය කෙරිණ. රිස් ඩේවිඩ්ස් මැතිනිය එහි ඉංග්‍රීසි පරිවර්තනයක් 1909 දී පළ කළා ය. එයින් අපදාන ගාථා ඉවත් කර ඇත. ටේරිගාථා අවධිකථාව ඉංග්‍රීසි ගද්‍යයට ද ගාථා පද්‍යයට ද නගා ඇති ඇය, ටේරිගාථ පිළිබඳ දීර්ඝ හැඳින්වීමක් ද ඉදිරිපත් කරයි. කෙතරම් දුරට මෙම තේරීන් වහන්සේලා ඓතිහාසික පුද්ගලයෝ ද ගාථාවල අයිතිය කෙතරම් දුරට ඒ ඒ තේරීන් වහන්සේලා හට ම පැවරිය හැකි ද යන කරුණු ඇය විමසීමට ලක් කරයි. අන්තිමට එන ඉසිදාසිගේ හා සුමේධාගේ පුවත් පසු කාලයක දී එකතු කරන ලද ඒවා බව ද ඇය පවසයි. සුමේධාගේ ගාථාවන්හි එන පුවත් බයිබලයක එන දේශනාවක් හා සමාන බව ද ඇය පවසයි.

“But her harangues differing in copious flow from the severe and reticent terseness of the majority of poems are sermons preached from a Bible”

(Mrs. Rhys Davids, Introduction. 'Psalms of the Sisters xxii පිට)

කවුරුන් සකස් කළ ද මේ ගාථා, සදා පිබිදුණු මනසක් පිළිබිඹු කරන බව ද ඇය පවසයි.

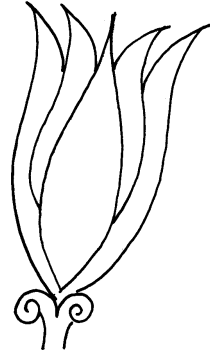
“By whomsoever compiled, the contents of the psalms are profoundly and perennially interesting as expressions of the religious mind, universal and unconquerable; a mind which is so intensely alive, because, to quote R.L.Stevenson, 'it knows what it prefers, instead of humbly saying Amen! to what the world tells it it ought to prefer'.” (xxiii පිට)

1971 දී කේ. ආර්. නෝමන් මහතා විසින් පේරිගාථා ඉංග්‍රීසියට පරිවර්තනය කෙරිණ. ඔහු රීස් ඩේවිඩ්ස් මැතිනියගේ පරිවර්තනයේ ඇති සදොස් තැන් හැකිතාක් දුරට මග හැරීමේ අදහසින් පදානුගත පරිවර්තනයක් කළේ ය. එය ගද්‍ය පරිවර්තනයකි. තම ප්‍රසතාවනාවෙන් නෝමන් මහතා වැඩි වශයෙන් ම සිදු කර ඇත්තේ පේරිගාථාවල ඇති නොයෙක් විරිත් අධ්‍යයනයට ලක් කිරීම ය. ඒ ඒ ගාථාවල ඇති මාත්‍රා ත්‍රිශ්‍රායට තුන් තරම් පමණ එම විරිත් ගැන දීර්ඝ අධ්‍යයනයන් තම කෘතියට ඇතුළත් කර ඇත. ඉංග්‍රීසියෙන් පළ (කැරිෆාම් පරිවර්තන) දෙක හැරුණු විට, 1899 දී කේ. ඊ. නියුමාන් විසින් ජර්මන් බසින් පළ කරන ලද පරිවර්තනයක් ද වෙයි.

සිංහල බසින් පළ වූ පරිවර්තන ද කීපයකි. මේ ගාථාවලින් කිහිපයක් සිංහල පද්‍යයෙන් ඉදිරිපත් කරන මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ මහතා තමාට මූලාශ්‍රය වූ පරිවර්තනයක් ගැන සඳහන් කරයි. මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ මහතාගේ 'තේරී ගී' පළ වූයේ 1952 දී ය. “මීට අවුරුදු විසිපහකටත් පෙර පේරි ගාථාවන්ගේ රමණීය තත්ත්වය දුටු පණ්ඩිත ධර්මානන්ද හිමියෝ ඒ ගාථාවන්ගේ භාවය සිංහලෙන් ලියූහ.” යි ඔහු තම ප්‍රස්තාවනාවෙහි සඳහන් කරයි. 1958 දී එන්.ඒ. ජයවික්‍රම හා ටී. බී. කාන්ගහආරච්චි යන වියතුන්ගේ පරිවර්තනය පළ විණි. ත්‍රිපිටකය සිංහලයට නැගීමේ දී කරන ලද පරිවර්තනයක් ද ඇත. එච්. එම්. මොරටුවගම මහතා ද 1987 දී මෙම ගාථා කිහිපයක් සිංහලයෙන් පළ කළේ ය.

මෙසේ වරින් වර පේරිගාථා සිංහල උගතුන්ගේ අවධානයට ලක් ව ඇති බව පෙනෙයි. මේ බොහෝමයක ම ගාථා විනා අවිධිමත්ව නොමැති ය. පේරීන් පිළිබඳ කතා පුවත් උපග්‍රන්ථයක සඳහන් කර ඇත.

ධම්මදින්නා

මෙය ධම්මදින්නා තෙරණියගේ ගීය යි. පදුමුත්තර බුදුන්ගේ කාලයෙහි ඕ හංසවතී නගරයෙහි ඉපිද පරාධීන ජීවිතයක් ගත කලා ය. නිරෝධයට සම වත් අග්‍ර ශ්‍රාවකයන් වෙත සන්කාර පූර්වක ආනයන් පූජා කර දිව්‍ය රලෝකයෙහි ඉපදුණා ය. එයින් විදි දෙවි මිනිසුන් අතර සැරිසරන්නී ඵ්සස බුදුන්ගේ කාලයෙහි දී, ශාසනාවර්ධාණන් චහනාසේගේ සුළු මව්වරුන්ගේ පුත් වූ සහෝදරයන්ගේ සේවකයකුගේ නිවසෙහි වසන්නී, ස්වාමියා විසින් “එක් කොටසක් දන් දෙව” යි කී තැන දෙකොටසක් දන් දී බොහෝ කුසල් කර ගන්නා ය. කස්සප බුදුන්ගේ කාලයෙහි කිකි නම් වූ කාසි රජුන්ගේ මාලිගයෙහි සහෝදරියන් සත් දෙනකු අතර ඉපිද, විසි දහසක් කල් බුහුම වර්ශාව පුරන්නී එක් බුද්ධාන්තරයක දී දෙවි මිනිසුන් අතර සැරිසරන්නී අපගේ බුද්ධොත්පාදයෙහි රජගහ නුවර කුල ගෙයක ඉපදුණා ය.

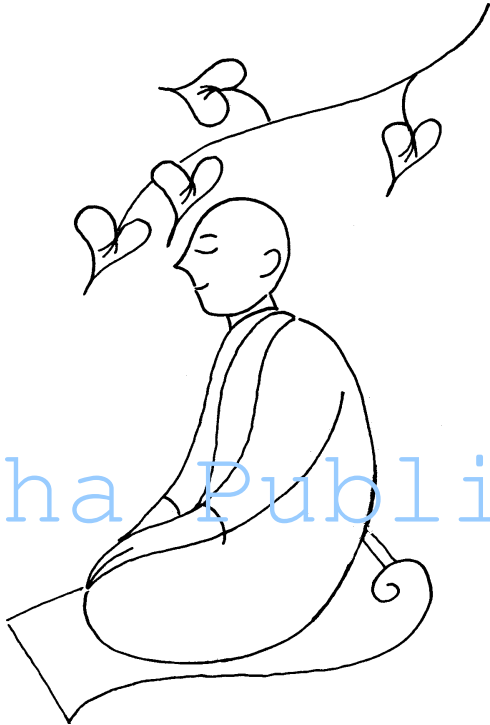
ඈය වැඩි වියපත් වූ විට විශාඛ නම් සිටුවරයකුගේ නිවසට යවනු ලැබුවා ය. එක් දිනක විශාඛ සිටාණෝ බුදුන් සමීපයෙහි බණ අසා අනාගාමී ඵලයට පැමිණ නිවසට ගොස් ප්‍රාසාදයට නැගුණාහ. සෝපාණ මස්තකයෙහි සිටි ධම්මදින්නා දිගු කළ අත නොගෙන ම ප්‍රාසාදයට නැග ආහාර ගන්නා විට දී ද නිහඬ ව ම අනුභව කළේ ය. ධම්මදින්නා මෙය සිහියට ගෙන, “ආර්ය පුත්‍රය, කවර හෙයින් ද ඔබ අද මගේ අත නොගන්නේ? අහර බුදින විට ද නොබැණ ම අහර බුදින්නේ කිම ද?

ඇත් ද මගේ වරදක්?" යයි පිළිවිසියා ය. විශාබ ද 'ධම්මාදින්නාවනි' ඔබ අත වරදක් නැත. එහෙත් අද පටන් මම ස්ත්‍රී ශරීරයක් ස්පර්ශ කළහොත් හෝ ආහාරයෙහි ලොල් ව ආහාරය බුදිනහොත් හෝ එය මගේ ධර්මයට ප්‍රතිවිරුද්ධ වෙයි. ඉදින් ඔබට රිසි නම් මෙම ගෙයිහි ම වාසය කරව. නොරිසි නම් කැමති තරම් ධනය ගෙන ඔබගේ කුල ගෙයට ම යව" යයි කී ය. "නැත ආර්ය පුත්‍රය, ආපසු යාමට නොකැමැත්තෙමි. පැවිදි විම අනුදන මැනව" යි ඕ කීවා ය. විශාබ ද "සාධු ධම්මදින්නාවනි." යයි පවසා රන්සිවි ගෙයකින් ඇය හික්කුණින් වෙත යැව්වේ ය. ඕ පැවිදි ව කමටහන් වඩන්නී දින කීපයක් එහි වැස, විවේක වාසයකට යාමට රුචි ව, ආචාර්ය උපාධ්‍යායයන් වෙත ගොස්, "ආර්යාවනි, ජනාකීර්ණ ස්ථානයන්හි මගේ සිත නොඇලෙයි. ගමකට යමි" යි කීවා ය. හික්කුණිහු ද ඇය ග්‍රාම වාසයකට ගෙන ගියහ. ඕ එහි වසන්නී අතීතයෙහි දී ද දමනය කරන ලද සංස්කාරයන් ඇත්තී වැඩි කල් නොයවා ම සිව්පිළිසිඹියා අර්හත් භාවය ලැබුවා ය. අර්හත් භාවය ලැබ, "මගේ අදහස මුදුන් පත් විය. දැන් මෙහි වාසය කර කුමක් කරන්නෙමි ද? රජගහ නුවරට ගොස් බුදුන් වහන්සේ වදිමි. මගේ නැසියන් හට ද පින් කිරීමට ඉඩක් ලැබෙනු ඇත" යයි සිතා හික්කුණින් සමඟ රජගහ නුවරට ගියා ය. විශාබ ද ඇය පැමිණි බව අසා ඇය වෙත ගොස් ඇය විමසනු වස් පංචස්කන්ධය සම්බන්ධ ප්‍රශ්න විචාළී ය. ධම්මාදින්නා උසුනිගිත ව සැතපුණින් කුමුදු දණ්ඩක් සිදු ලන්නා සේ අසන අභාන පුන විසදුවා ය. විශාබ ඇය බුදුන් වහන්සේ වෙත යොමු කළේ ය. බුදුන් වහන්සේ ද "විශාබ, ධම්මදින්නා හික්කුණිය පණ්ඩිත ය" යි ආදී වශයෙන් පසසා, සර්වඥතා ඥානයෙන් සංසන්දනය කර ඇයගේ ව්‍යක්ත භාවය ප්‍රකාශ කළ සේක. බුදුහු චුල්ල වෙදල්ල සුත්‍රය උත්පත්ති අට්ඨකථා ආදී වශයෙන් දේශනා කර ධම්ම කථික හික්කුණින් අතර ධම්මදින්නා තෙරණියන් අග්‍ර ස්ථානයෙහි පිහිටවුහ.

එහෙත් ඇය ගම්බද ව වසන්නී, පහළ මඟෙහි සිට ඉහළ මඟ වෙත ගමන් කරන්නී විපස්සනා වඩන්නී මෙම ගාථාව කීවා ය.

**අඟ පල ලැබුමට ආසා ජනිත ව
 මහණුවමිහි කෙළවර ද පතනිති
 මහසින් අත් විඳි අමර නිවන් සුවය.
 කම් සැප නොඇලෙන සිත් ඇත්ති වෙයි
 උඩු ගං යන්නී නම් වෙයි ඇය හට.**

ධම්මදින්නා තෙරණියන්ගේ ගීය යි.

Sumitha Publish

මේ ය විශාඛා නම් තෙරණියගේ ගීය යි. ඇයගේ කතා පුවත ද ධීරා තෙරණියගේ කතා පුවත හා සමාන ය. ඕ අරහත් භාවයට පත් ව විමුක්ති සුවයෙන් කල් ගෙවමින් උදන් ගී ගැයුවා ය.

**තැවීමක් නොදෙන ධුලු සසුන් මග යනු මැනවි
යුතු ව පා දොවා ගෙන පසෙක හිඳ ගනු මැනවි**

විශාඛා තෙරණියන්ගේ ගීය යි.

සුමනා

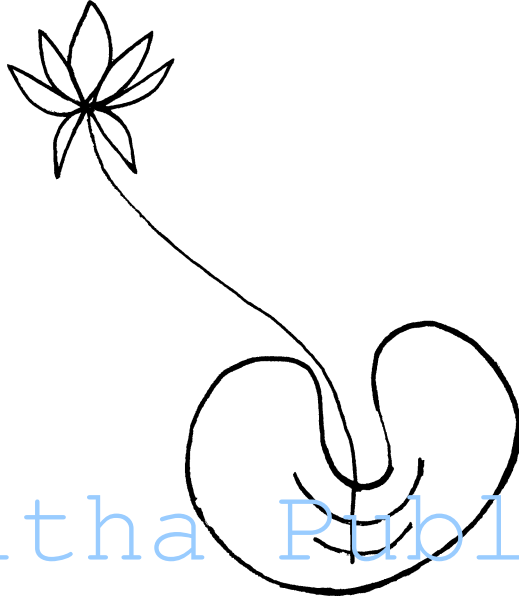
Sumitha Publish

මේ ය සුමනා තෙරණියගේ ගීය යි. ඇයගේ කතා පුවත ද තිස්සා තෙරණියගේ කතා පුවත හා සමාන ය. බුදුන් වහන්සේ ඇය වෙතට රැගීම් මාලාවක් යවා ඇය ඉදිරිපිට සිටින්නාක් මෙන් දක්වා මේ ගාථාව වදාළ සේක.

**සියලු දෙය ම දුක බව දැක නැවත ඉපැදීමක් නොගන්න
හව තණ්හා දුරු කර ලා සන්සුන් ලෙස සැරි සරන්න.**

ඕ ගාථාව අවසානයෙහි රහත් බව ලබා ගන්නා ය.

Sumitha Publish

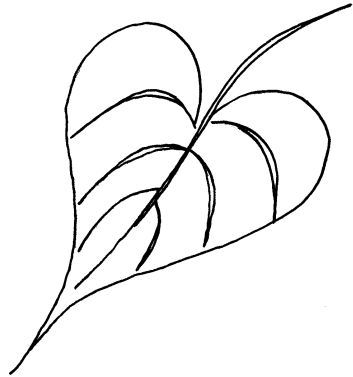
මේ ය උත්තරා නම් තෙරණියගේ ගීය යි. ඇයගේ කතා පුවත ද තිස්සා තෙරණියගේ කතා පුවත හා සමාන යි. ඕ ගාකාස කුලයෙහි ඉපිද බෝධි සත්වයන්ගේ මාලිගයෙහි ම විසූ මහා ප්‍රජාපතී ගෝතමීය සමග නික්මුණා ය. බුදුන් වහන්සේ රඹේ මාලාවක් යවා ප්‍රකාශ කළ ගාථාව අසා අර්හත් භාවය ලැබුවා ය.

එසේ රහත් භාවයට පත් ව උදාන වාකාසයක් සේ මේ ගාථාව ප්‍රකාශ කලා ය.

**කයින් හික්මුණෙමි වදනින් සිතින් හික්මුණෙමි.
මුලිනුදුරා තණ්හා වැල් සිසිල් ව තිවුණෙමි.**

උත්තරා තෙරණියන්ගේ ගීය යි.

සුමනා නම් වැඩිහිටි තෙරණියෝ

මේ ය සුමනා නම් වැඩිහිටි තෙරණියගේ ගීය යි. ඔ ද පෙර බුදුන් සමයෙහි කරන ලද පින් ඇත්තී ඒ ඒ භවයන්හි කුසල් රැස් කරන්නී. අප බුදුන්ගේ කාලයෙහි දී මහා කෝසල රජුගේ සොහොයුරියක ව පසුන්ය ය බුදුන් වහන්සේ පස්සේනදී නම් වූ කොසොල් රජුන් හට. “මහරජ තරුණ කල දී නොතකා නොහැරිය යුතු වූ හතර දෙනෙක් වෙති” ආදී වශයෙන් දෙසූ ධර්මය අසා ඔ සැදැහැයෙන් තිසරණ සහිත ශීලයෙහි පිහිටියා ය. පැවිදි වීමට රැවි වුව ද මිත්තණියන් රැක බලා ගැනීමට තිබූ ලැදිකම නිසා බොහෝ කාලයක් එම අදහස පමා කළා ය. මිත්තණියන් මිය ගිය පසු, මහඟු ඇතිරිලි ආස්තරණ ආදිය ගෙන මහරජතුමා සමඟ විහාරයට ගොස් සංඝයාහට පූජා කර බුදුන්ගේ දහම් අසා අනාගාමී ඵලයට පැමිණ පැවිදි වූවා ය. බුදුහු ආයුගේ ඥාන පරිපාකය දැක මෙම ගාථාව දේශනා කළහ.

**සුවසේ වසනු ය පසුල් සිවුරු ධර වැඩිහිටි තෙරණියන්
රාගය සන්තිණ සිසිල් ව විඳිනු ය සුවය ද පිරිනිවනේ**

ඔ ගාථාව අවසානයෙහි සිව් පිළිසිඹියා අර්හත් බව ලබා උදාන වශයෙන් එම ගාථාව ම ප්‍රකාශ කළා ය.

සුමනා නම් වැඩිහිටි තෙරණියන්ගේ ගීය යි.